

Årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling

2023/2024

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vision	3
Definitioner och begrepp.....	4
Lärcentrums främjande arbete.....	5
Arbetsgång.....	6
Utvärdering av förra läsperiodens arbete	6
Utvärdering av insatser.....	6
Förutsättningar.....	6
Undersökta risker samt analys 2021/2022	7
Planerade insatser 2022/2023	8
Disciplinära åtgärder	11
Handlingsplan vid misstanke om kränkande behandling eller diskriminering.....	11
Bilaga 1.....	13
Anmälan	13
Bilaga 2.....	14
Utredning	14
Bilaga 3.....	15
Trivselenkät	15

Inledning

All verksamhet ska utgå från principen om alla människors lika värden och att undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer. Vid Lärcentrum i Boden har alla elever och all personal rätt till en trygg och säker arbetsmiljö. Därför accepterar vi inte någon form av diskriminering eller kränkande behandling, såsom t ex mobbning, sexuella trakasserier, våld, hot eller rasism. Vår utgångspunkt är den enskildes upplevelse och att den som uppger att hen blivit kränkt eller diskriminerad alltid ska tas på allvar.

Denna plan gäller för Lärcentrum, Bodens kommun, där följande verksamheter ingår; kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, svenska för invandrare, komvux som anpassad utbildning, lokföreläsningsutbildning, uppdragsutbildning, tentamensservice och utbildningsadministration.

Planen gäller för läsåret 2023/2024. Ytterst ansvarig för planen är rektor.

Vision

Alla som arbetar eller studerar inom Lärcentrums ansvarsområde ska respektera allas lika värde genom att:

- visa respekt för den enskilda individen
- i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt
- aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper
- aktivt verka för att kränkning eller diskriminering aldrig skall förekomma

Arbetet på Lärcentrum ska vara jämställdhetsintegrerat. Jämställdhet är en demokratifråga och handlar i grunden om en rättvis fördelning av makt, kunskap och resurser samt om att värdera kvinnor och män lika. Jämställdhetsintegrering innebär att ett jämställdhetsperspektiv ska beaktas i alla beslut, stora som små, som påverkar människors villkor, så att alla kvinnor och män, flickor och pojkar kan leva jämställda liv.

Eftersom jämställdhet mellan kvinnor och män skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas måste jämställdhetsperspektivet finnas med och beaktas i det dagliga arbetet.

Definitioner och begrepp

Med **kränkande behandling** menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker en elevs värdighet (Skollagen 6 kap. 3§). Kränkningarna kan vara

- fysiska (att utsättas för någon form av yttre våld)
- verbala (att förnedras verbalt)
- psykosociala (att bli utfrysad från gemenskapen i grupp/klass/skola)
- text-och bildburna (att bli kränkt via lappar, sms, e-post, sociala medier etc.)

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev/deltagare för att skapa en god miljö för hela gruppen. En **befogad tillrättavisning** är inte en kränkning i lagens mening, även om personen i fråga kan uppleva det som kränkande.

Diskriminering är ett övergripande begrepp som definieras i Diskrimineringslagen 4§ för negativ behandling av individer eller grupper som leder till att de missgynnas utifrån olika diskrimineringsgrunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t ex strukturer och arbetssätt missgynnar personer utifrån diskrimineringsgrunderna.

De som berör utbildning är:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck: någon som inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön
- sexuell läggning
- etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsvariation: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå
- ålder

Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad **indirekt diskriminering**. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett berättigat syfte.

Diskrimineringslagens 4§ definierar **trakasserier** som: ”ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna...”.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Lärcentrums främjande arbete

Lärcentrums främjande arbete handlar främst om att identifiera och stärka de goda förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. I Skollagen (2010:800) uttrycks att ”utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på ”... ” var och en som verkar inom vuxenutbildningen ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö”. Genom att skapa goda lärmiljöer, mötesplatser, delaktighet och inflytande för eleverna bidrar Lärcentrum till att motverka diskriminering och kränkande behandling.

Skolans elever kan alltid vända sig till sin lärare, rektor eller annan personal på skolan för att få hjälp vid diskriminering och kränkningar.

Undervisande lärare har ett ansvar för att arbeta med innehållet i planen i sin undervisning. Förutom att ta upp planens innehåll vid där för avsedda lektioner bör lärare anknyta till de frågor den innehåller då dessa kommer upp naturligt i undervisningen. Lärcentrums värdegrund ska genomsyra allt lektionsarbete.

Undervisande lärare inom Lär vux har ansvar för att innehållet i planen är känt av eleverna och ska varje termin erbjuda eleverna ett utvecklingssamtal där elevens studiemiljö och trivsel är en fast punkt. I samband med utvecklingssamtalen fyller eleverna inom utbildningen i en enklare utvärdering av verksamheten. På komvux som anpassad utbildning finns trivselregler som utarbetas gemensamt med eleverna.

Lärcentrums personal har skyldighet att omedelbart rapportera misstanke om diskriminering eller kränkande behandling till närmaste chef. Vid kränkande behandling som sker öppet i Lärcentrums lokaler ska all personal reagera direkt och markera att det inte är ett acceptabelt beteende.

Arbetsgång

Lärcentrum gör varje år en trivselenkät som bland annat innehåller frågor rörande kränkande behandling och diskriminering. Enkäten genomförs varje år. Det sammantagna resultatet redovisas i det ordinarie kvalitetsarbetet och delges där huvudman. Resultatet av enkäterna initierar även en revidering av planens mål och kan ge nya förslag på åtgärder.

Planen medvetandegörs bland elever och all personal kontinuerligt under året. Den reviderade planen läggs ut på skolans hemsida och i samtliga kursrum på lärplattformen itslearning.

Arbetsgången med att ta fram planen ska ha följande struktur:

- Undersöka risker
- Analysera orsaker
- Åtgärder
- Utvärdering av åtgärder

Utvärdering av förra läsperiodens arbete

Utvärdering av insatser

Förra periodens insatser har utvärderats och ligger till grund för den här periodens planerade insatser.

I och med att det från den 1 juli 2022 ingår i vuxenutbildningens jämställdhetsuppdrag att systematiskt arbeta med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck är det viktigt att personalen på Lärcentrum har kunskaper inom området för att detta arbete ska kunna ske i både utbildningen och undervisningen. Under hösten 2022 genomfördes därför kompetensutveckling kopplat till ämnet som utgick från Skolverkets stödmaterial.

I december 2022 genomfördes ett luciatåg till vilket alla elever på skolan var inbjudna, vilket var mycket uppskattat. Detta är en tradition som tyvärr fått utgå under några år på grund av Coronapandemin vilket gjorde det extra roligt att kunna genomföra det igen.

Under våren 2023 har rektorerna genomfört en elev-APT där sfi-eleverna aktivt engagerades i en diskussion om den fysiska och psykosociala arbetsmiljön samt deras upplevelse av studierna.

Inom ramen för vår årliga plan för att motverka diskriminering och kränkande särbehandling har vi också specificerat ett antal planerade åtgärder som syftar till att öka kunskapen om

mäns och kvinnors kulturella skillnader och livsvillkor samt att öka medvetenheten om Lärcentrums värdegrundsarbete bland eleverna.

I samband med det bjuder Sfi-verksamheten regelbundet in föreläsare från organisationer som Röda Korset, Rädda barnen, Kvinnojouren och FFMN (Föräldraföreningen mot narkotika). Under våren 2023 och hösten 2023 hade vi möjlighet att välkomna Röda Korset och FFMN för att hålla föreläsningar på sfi.

När det gäller vårt arbete med värdegrundsfrågor så sker det kontinuerligt. Våra sfi-lärare går igenom skolans lättlästa version av likabehandlingsplanen med eleverna och integrerar ett genusperspektiv i undervisningen. De uppmuntrar även till samtal om jämställdhet och jämlikhet, särskilt när eleverna läser nyhetssidor varje vecka. De ämnen som behandlas i undervisningen, såsom arbete, utbildning, hälsa och bostad, betraktas utifrån ett genusperspektiv.

Dessa åtgärder och insatser är ett viktigt steg i att skapa en inkluderande och diskrimineringsfri miljö i vår sfi-verksamhet och vi fortsätter att arbeta aktivt för att uppnå dessa mål.

Förutsättningar

På Lärcentrum finns ändamålsenliga mötesplatser för elever i form av elevmatsal och tillgång till datosal. Skolgården är utformad för att skapa en trevlig utemiljö och mötesplats.

Resultatet av trivselenkäten

För elever på grundläggande och gymnasial nivå samt sfi genomfördes trivselenkäten i maj 2023. Enkäten visar att eleverna känner sig mycket trygga på Lärcentrum (GG-vux 5,6 av 6,0 sfi 5,7 av 6,0). Det kan tyda på att skolan upprätthåller en god känsla av trygghet för eleverna och har arbetat för att etablera tydliga stödsystem för elever som känner sig otrygga och att de flesta känner till dessa system. Fortsatt uppmärksamhet på att kommunicera och upprätthålla dessa stödsystem är avgörande för att skapa en säker och stödjande skolmiljö. Man känner sig även väl bemött av personal och andra elever. (GG-vux 5,5 av 6,0 sfi 5,7 av 6,0) Det är ett gott betyg för Lärcentrums verksamheter.

Sammanfattningsvis tyder resultaten på en övervägande positiv skolmiljö med hög respekt både för personal och för andra elever. Den höga medvetenheten om Likabehandlingsplanen på sfi jämfört med förra året är också positiv och kan hjälpa till att främja en inkluderande och trygg skolmiljö.

Undersökta risker

Till Lärcentrum kommer många olika människor från olika länder, med olika bakgrund och olika förutsättningar att lära. Alla är inte vana att möta och bemöta människors olikheter utifrån diskrimineringsgrunderna (se sid 4).

Vår analys är att det har blivit ett hårdare klimat i samhället. Vi möter ibland elever vars tankar inte alltid överensstämmer med de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Skolans uppdrag är att verka för att tydliggöra samhällets demokratiska värderingar och respekt för de mänskliga rättigheterna (Skollagen (2010:800)).

I och med att det från den 1 juli 2022 ingår i vuxenutbildningens jämställdhetsuppdrag att systematiskt arbeta med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck är det viktigt att personalen på Lärcentrum har kunskaper inom området för att detta arbete ska kunna ske i både utbildningen och undervisningen. Arbetet ska ske oavsett om eleverna deltar i utbildningen på distans, på plats eller om utbildningen anordnas på entreprenad.

Planerade insatser 2023/2024

Gemensamt för hela Lärcentrum			
Mål	Aktivitet	Ansvar	Tidpunkt
Ökad kännedom om Lärcentrums värdegrundsarbete hos elever.	Alla elever informeras om planen mot diskriminering och kränkande behandling i samband med kursstart. Planen finns tillgängligt på lärplattformen itslearning.	Undervisande lärare och rektor.	Löpande vid kursstart.
Kartläggning av elevers upplevelser av kränkande behandling och diskriminering.	Genomföra en gemensam trivselenkät.	Rektor och biträdande rektor	Våren 2024
Ökat elevdeltagande i aktiviteter som syftar till ökat inflytande	Genomföra elev-APT där elevrepresentanter, rektor och lärarrepresentanter deltar.	Rektor	Våren 2024

En bra och trivsamt arbetsmiljö på Lärcentrum för alla elever.	Personalen bjuder alla som studerar på Lärcentrum på luciatåg och fika. Informera om gemensamma mötesplatser för elever på Lärcentrum t.ex. elevfik, datasalar och uteplatser.	Utsedd arbetsgrupp. Undervisande lärare	December 2023 Vid kursstart
Öka kunskap inom området hedersrelaterat våld och förtryck och hur det kan förebyggas och bemötas på ett professionellt sätt.	Planera och genomföra kompetensutvecklingsdagar där personalen tar del av bl a Skolverkets stöd att motverka hedersrelaterat våld och förtryck.	Rektor	Våren 2023
Verksamhetsspecifika insatser			
Mål	Aktivitet	Ansvar	Tidpunkt
Ökat elevdeltagande i aktiviteter som syftar till ökat inflytande.	Obligatorisk uppgift som förtydligar skolans uppdrag för elever som studerar kursen samhällskunskap 1a1.	Undervisande lärare	Under kursens gång
Ökad kännedom om Lärcentrums värdegrundsarbete hos elever.	Alla elever inom sfi och komvux som anpassad utbildning får information om likabehandlingsplanen (den förenklade, lättlästa versionen). Arbete med likabehandling och värdegrund är ett integrerat arbetssätt på alla nivåer inom sfi.	Undervisande lärare	Kontinuerligt Kontinuerligt

	Temaarbete "Mänskliga rättigheter".		En gång per år (vecka 44-46)
Fördjupad kunskap om innebörden i planen hos elever som läser ämnen inom vård och omsorg	I kurserna inom vård och omsorg behandlas begreppet etik på både grund och fördjupningsnivå samt på APL.	Undervisande lärare	Under kursernas gång enligt planering
Öka kunskap om mäns och kvinnors olika kulturer och kulturella skillnader samt livsvillkor.	Verka för att inte bidra till könsstereotypa studie- och yrkesval i vägledningssituationer. Arbeta med eleverna ur ett genusperspektiv samt stimulera till samtal om jämställdhet och jämlikhet.	Studie- och yrkesvägledare Undervisande lärare på sfi	Löpande Kontinuerligt och i samband med temaveckan under hösten och kvinnodagen 8 mars

Disciplinära åtgärder

Skollagen (2010:800), kap 5, 6§ ff. reglerar de allmänna befogenheter som rektor och lärare har samt de stegvisa åtgärder som får vidtas.

1. Läraren uppmanar eleven att ändra sitt beteende.
2. Läraren samtalar med eleven för att utreda orsaken till elevens beteende.
3. Läraren kontaktar rektor som utreder frågan. Rektor skall också försöka få eleven att bättra sig och kan eventuellt ge hen en skriftlig varning. Vid allvarigare förseelser kan ärendet gå direkt till rektor för utredning. Eleven stängs av från undervisningen helt eller delvis under högst två veckor av terminen. Detta gäller om syftet med tidigare vidtagna åtgärder inte haft någon effekt, om elevens uppförande kan skada andra elever eller om det finns andra särskilda skäl. Allvarigare förseelser kan också polisanmälas.

Handlingsplan vid misstanke om kränkande behandling eller diskriminering

1. En person som upplever sig diskriminerad eller kränkt kontaktar undervisande lärare, annan personal på skolan eller rektor. All personal är skyldig att rapportera misstanke om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling till rektor, om det inte räcker med samtal om värdegrunden. Elev eller personal som vill rapportera misstanke om diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling fyller i anmälningsblanketten som finns att hämta på expeditionen och som bilaga 1. Blanketten lämnas till rektor, expeditionen eller till annan personal som vidarebefordrar blanketten till rektor.
2. Rektor utreder händelsen och dokumenterar (se bilaga 2). Om elev utsatts kontaktar rektor lärare för mer information. Om händelsen berör personal kan facklig part och/eller personalspecialist kontaktas. Alla händelser rapporteras av rektor till huvudmannen via förvaltningschefen.
3. Rektor och lärare försöker lösa problemet med hjälp av skolans tillgängliga resurser. Det är viktigt att en saklig och objektiv utredning görs. Rektor avgör vilka som behöver närvara vid upprättandet av en utredning (se bilaga 2). Utredningen och övriga träffar som hålls med anledning av en anmälan, dokumenteras och arkiveras.
4. Efter utredningen vidtar rektor adekvata åtgärder för att lösa situationen.

5. Rektor följer upp händelsen med den utsatta eleven inom 1 - 2 månader.
6. Om inte situationen förbättras genom samtal får rektor besluta om ytterligare åtgärder.
7. Anmälningar och utredningar arkiveras på skolan.

Bilaga 1

Anmälan

Kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering

Datum:

Tid:

Plats:

Inblandade:

Beskrivning av händelse/händelser:

Övrigt:

Anmälan gjord av:

Blanketten lämnas ifylld till expeditionen, direkt till rektor alternativt till undervisande lärare.

Bilaga 2

Utredning

Vid kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering

Datum och Deltagare vid upprättandet

Händelse

Handlingsplan med åtgärder och ansvar

Kontakter tagna med (ex. facklig representant, polis, arbetsmiljöverk etc.)

Tid för uppföljningsamtal (*inom 1-2 månader*)

Deltagare:

Tid:

Plats:

Bilaga 3

Trivselenkät

Följande påståenden rör kränkande behandling, diskriminering och lika rättigheter och möjligheter. Dina svar kommer ligga till grund för revideringen av skolans Likabehandlingsplan.

Trygghet, trivsel och bemötande

Följande påståenden ingår i Lärcentrums enkät i arbetet för att främja en god studiemiljö och för att mäta elevernas upplevelse av trygghet, trivsel och bemötande. De olika studieformerna gör individuella anpassningar/omformuleringar av påståendena utifrån sin målgrupp. Svartalternativen har en 6-gradig skala från 1=håller inte alls med till 6=håller helt.

1. Jag känner mig trygg när jag studerar på Lärcentrum
2. Jag trivs på Lärcentrum.
3. Jag känner mig väl bemött på Lärcentrum.
4. Jag har upplevt att jag eller någon annan blivit kränkt eller trakasserad.